MALTA

QORTI CIVILI
PRIM' AWLA
ONOR. IMHALLEF
JACQUELINE PADOVANI GRIMA

Seduta tal-5 ta' Dicembru, 2014

Rikors Numru. 882/2011

HSBC Bank Malta p.l.c (C 3177)

VS

Gozo Caterers Limited (C 4338)

Il-Qorti :

Rat ir-rikors tas-socjeta’ HSBC Bank Malta p.l.c. tas-7 ta’Settembru 2011, li jaqra hekk :

“Illi permezz ta' kuntratt ta' self u kompro-vendita fl-atti tan-Nutar Eugene Montanaro datat 21 ta' Novembru 1995 (Dok HSBC1 hawn anness) is-socjeta intimata Gozo Caterers Ltd. giet konfermata debitrici tal-Bank rikorrent;

Illi ghalkemm saru diversi pagamenti s-socjeta intimata baqghet debitrici tas-socjeta’rikorrenti;

Illi ghaddew izjed minn tlett snin mid-data ta' l-istess kuntratt u s-socjeta' rikorrenti qeghda permezz tal-prezenti titlob l-awtorizzazzjoni ta'dina l-Onorabbli Qorti ai termini

ta' l-artikolu 258(c) tal-Kap 12 tal-Ligijiet ta' Malta sabiex tesegwixxi dan l-istess titolu fil-konfront tas-socjeta intimata ghall-bilanc li ghadu dovut;

Ghaldastant is-socjeta' rikorrenti titlob bir-rispett lil dina l-Onorabbli Qorti tawtorizza lis-socjeta' rikorrenti tghaddi ghall-esekuzzjoni tal-istess titolu esekuttiv fuq imsemmi stante ghaddew izjed minn tlett snin mid-data ta' l-istess kuntratt u li id-dejn ghadu mhuwiex saldat kollu u dan ai termini tal-Artikolu 258(c) tal-Kap. 12 tal-Ligijiet ta' Malta li jipprovdi li, r-rikorrent ghandu : "jikkonferma bil-gurament ix-xorta tad-dejn ... li jkun qieghed ifittex esekuzzjoni taghha u li d-dejn jew parti minnu jkun ghadu dovut".

Rat li l-atti tar-rikors guramentat, d-digriet u tal-avviz tas-smiegh gew debitament notifikati lis-socjeta’ intimata skond il-ligi;

Rat ir-risposta tas-socjeta’ intimata Gozo Caterers Limited tad-9 ta’Dicembru 2011 (a fol. 24 et seq) li taqra hekk :

“Li hi topponi ruhha totalment ghat-talba maghmula mill HSBC Bank Malta Plc.
u dan ghas-segwenti eccezzjonijiet u/jew ragunijiet :-

1) Illi t-talba maghmula mill-Bank rikorrent hija intempestiva u anki vessatorja stante illi sa ftit zmien qabel ma saret din it-talba il-Kumpannija Gozo Caterers Limited u l-istess rikorrent kienu f’kommunikazzjoni dwar modalitajiet ta' hlas lura tas-self, izda f’ daqqa wahda u bla preavviz, il-Bank mar jintenta din l-azzjoni intempestiva. Illi bl-iskema ta' hlas fuq riferita l-kumpanija intimata tat lill Bank stampa cara illi hemm sigurta' ghall-hlas lura tas-self. Ghandu jinghad li l-kumpanija intimata diga' qed iggorr ipoteki favur il-Bank rikorrent fuq proprjetajiet illi jqumu diversi drabi l-allegat kreditu tal-Bank, u s-sitwazzjoni hi
li tant hemm propjeta' ipotekata li per gustizzja l-Bank ghandu jnehhi l-ipoteki zejda li ghandu skont il-ligi, u dana meta ukoll jkun tenut kont ta' ammonti ingenti li l-Bank diga thallas. Illi ghalhekk ukoll l-azzjoni tal-Bank ghandha tkun dikjarata mil-bidunett nulla.

2) Illi fit-tieni lok il-Bank rikorrent mexa b'mod diskriminatorju kontra l- kumpanija intimata in kwantu flok ressaq rikors guramentat sabiex jigi stabbilit x'inhu verament dovut lilu. b'din il-procedura qed jipprova jcahhad lill-esponenti

milli tiddefendi d-drittijiet taghha kif normalment isir meta wiehed jirrikorri ghal Rikors Gurament appozitu.

3) Illi b'zieda mat-tieni aggravju, jinghad li l-procedura korretta li kellu jirrikorri ghaliha l-Bank kellha tkun permezz ta' Rikors Guramentat fejn il- partijiet jinghataw iz-zmien iressqu l-provi taghhom permezz ta' xhieda u dokumenti, ghax altrimenti l-esponenti tkun qed tigi mcahhda minn smiegh xieraq.

4) Illi dan qed jinghad ghaliex fir-raba' lok il-Bank rikorrent ma jistax jammetti fir-rikors tieghu li saru hlasijiet akkont izda ma jghidx kemm thallas u l-anqas jiddikjara x'inhu l-bilanc li jippretendi li ghadu dovut. Ir-rikors kif propost mill-Bank rikorrent jaghti lok ghal abbuz serju stante li r-rapprezentant tal-bank qed tiehu gurament li ghad hemm bilanc dovut izda mhix tiehu gurament fuq l-ammont bilancjali dovut. Ghalhekk kieku din l-Onorabbli Qorti kellha tilqa' t-talba tal-bank skond dan ir-rikors, il-bank ikun qed jinghata carte blanche biex johrog mandati ezekuttivi fuq liema ammont irid, bla ebda forma ta' kontroll. Il-mandati ezekuttivi li jsegwu din il-procedura anqas gurament ma jkunu jirrikjedu. Ghalhekk, il-bilanc dovut ghandu jigi likwidat permezz ta' Rikors Guramentat appozitu fejn ikun irid isir ezercizzju ta' verifika u konteggi mhux biss tas-somma originarjament mislufa, imma wkoll ta' l-ammonti mhallsa,ta' l-imghaxijiet mizjuda, tal-bank charges mizjuda u ta' kwalunkwe ammont iehor li solitament il-banek izidu ma' l-ammonti reklamati minnhom. Dan jinnecessita procedura ta' Rikors Guramentat bit-tressiq ta' dokumenti, xhieda, kontroezamijiet u rapporti, u mhux procedura sommarja kif jippretendi l-Bank attur.

5) Illi l-hames oggezzjoni, ta' natura procedurali, jinghad li mill-kuntratt notarili tan-Nutar Dottor Eugene Montanaro imsemmi fir-rikors promotorju ma jirrizultax terminu meta l-hlas lura tas-self kellu jsir u ghaldaqstant ai termini tal-
Artikolu 1077 tal-Kap 16 tal-Ligijiet ta' Malta (Kodici Civili) hemm dispost :

Meta ma jkun gie stabbilit ebda zmien ghall-esekuzzjoni tal-obbligazzjoni, din ghandha tigi esegwita minnufih, izda dan kemm il darba x-xorta tal-obbligazzjoni jew il-mod li bih ghandha tigi esegwita, jew il-lok miftiehem fl-esekuzzjoni taghha, ma jgibux maghhom il-htiega ta' zmien, li jekk ikun hemm bzonn, jigi stabbilit mill Qorti...'

6) Illi mill-kuntratt msemmi fl-atti tan Nutar Dottor Eugene Montanaro ma jirrizultax illi l-kapital u l-imghax kellu jithallas fi zmien tlett snin mid-data tal-
kuntratt su citat u ghaldaqstant it-talba biex ir-rikorrenti tigi awtorizzata a tenur
ta' l-Artikolu 258 tal Kap 12 tal Ligijiet ta' Malta, sabiex tesegwixxi dawn l-istess titoli fil-konfront tal-Kumpannija huma irriti u nulli stanti illi r-rikorrenti l- ewwel trid titlob lill-Qorti terminu, b'Rikors Guramentat appozitu biex jigi
stabbilit zmien ghall hlas lura tas-self maghmul.

7) Inoltri il-kuntratt ta' self u bejgh imsemmi fl-atti tan Nutar Dottor Eugene Montanaro tas-sena elf disa mija u hamsa u disghin (1995) jirrizulta illi l- Kumpannija sselfet l-ammont ta' tletin elf liri Maltin (Lm30,000.00) pari llum ghall disa u sittin elf tminn mija u wiehed u tmenin ewro u ghoxrin centezmu (€69881.20) sabiex jithallsu vendituri li bieghu u ittrasferew lill-Kumpannija l- proprieta' deskritta fuq l-istess att. Dan jiddimostra illi dan s-self kien esekuzzjoni ta' fatt u ghalhekk mhuwiex esegwibbli kif qed ikun pretiz mill-istess Bank rikorrenti.

8) Illi l-Bank rikorrent qed jibbaza l-azzjoni tieghu fuq Artikolu 258 (Kodici ta'Organizzazzjoni u Procedura Civili tal-Ligijiet ta'Malta) subinciz (c). li minn naha tieghu japplika biss in rigward ta' l-effetti kontemplati f'paragrafi (b) u (e) tal-Artikolu 253 tal-Kap 12. Fil-waqt li paragrafu (e) dwar promissory notes certament ma japplikax ghall-kaz odjern, l-anqas paragralu (b) ma japplika ghall-kaz odiern in kwantu dak il-paragrafu japplika biss meta ikollok: "il-kuntratti rcevuti minn nutar pubbliku ta' Malta, jew minn ufficjal pubbliku iehor awtorizzat li jircevihom, ***meta l-kuntatt huwa dwar dejn cert, likwidu u li ghalaq****,u ma jikkonsistix f'esekuzzjoni ta'fatt;"*

Il-kuntratt li fuq, l-Bank rikorrent qed jibbaza din il-procedura u li anke gie pprezentat mar-rikors tieghu mhuwiex kuntratt dwar dejn cert, likwidu u li ghalaq, imma huwa kuntratt ta' self u bejgh. Id-dejn li nholoq b'dak il-kuntratt kellu jithallas fldata futura, u ghalhekk ma hemm l-ebda dubju li tali dejn ma kienx qed jigi dikjarat maghluq fil-mument tas-self. Il-kuntratti indikati f'paragrafu 253(b) necessarjament ikunu kuntratti ta' kostituzzjoni ta' debitu fejn id-dejn ikun diga' dovut fil-mument li qed isir il-kuntratt

9) Illi bla pregudizzju ghas-sottomissjonijiet precedenti, l-Artiklu 253 tal-Kap 12 jghid 'inter alia' illi huma titoli esekuttivi:

*Il-kuntratti ricevuti minn nutar pubbliku ta'Malta jew minn ufficcjal pubbliku iehor awtorizzat li jircevihom, meta il kuntratt huwa dwar dejn cert, likwidu, u li ghalaq, **u ma jikkonsistix f esekuzzjoni ta' fatt...***

*Illi kif jirrizulta iktar 'l fuq, l-kuntratt ta' self u bejgh in atti tan Nutar Dottor Eugene Montanaro tas-sena elf disa mija u hamsa u disghin (1995) imsemmi u riferit fir-rikors promotorju tal-Bank hu u cioe' jikkonsisti minn **esekuzzjoni ta' fatt** gialadarba thallsu l-vendituri u ghaldaqstant mhuwiex titolu esekuttiv kif tistipula ossija trid l-istess ligi,*

10) Illi hu lampanti illi esekuzzjoni ta' fatt bhala hlas lill vendituri, jew in-nuqqas ta' esekuzzjoni ta' fatt bhalma huma events of default ma jikkostitwixxux titolu esekuttiv fil-ligi u lanqas ma jista l-istess titolu esekuttiv pretiz jigi rez ezegwibbli bir-rikors li qed kif pretiz mill Bank ai termini tal-Artikolu 258 ai termini tal-Kap 12 (Kodici ta' Organizzazzjoni u Procedura Civili) tal-Ligijiet ta' Malta. Hu lampanti u evidenti li dan jista isir biss wara sentenza definittiva illi ma tkunx fiha kundizzjonijiet sospensivi u li tikkundanna lill-Kumpannija intimata ghal hlas ta' somma likwida jew biex taghti xi haga certa jew biex tezegwixxi fatt jew obbligu partikolari u dan wara li tinghata din it-tali sentenza

11) Illi ghaldaqstant illi stanti l-premess il-Bank rikorrent ma setghax jimxi b'din il-procedura li mexa ossija ipproceda biha <u>minghajr ma jottjeni rikonoxximent gudizzjadu tal-kreditu tieghu wara li jigi stabbilit it-terminu ghal-hlas self ossija allegat bilanc tas-self in kwistioni, kif ukoll wara li jigi stabilit tul il-process shih gudizziarju - li jkun kondott bhal kull kawza civili normali kif fuq inghad - illi l-intimati ma segwewx l-events of default kif stabbilit fl-istess kuntratt.</u>

12) Illi l-Kumpanija tikkontesta u tirritieni illi ghandu jsir process ta' verifikazzjoni tal-ammonti kif mitluba mill-istess Bank senjatament kif gie ikkalkolu l-imghax kif ukoll r-rati li bih inhadem l-imghax jew imghax fuq imghax bi frekwenza li mhijiex cara lanqas. Illi l-istess ghandu jghodd ukoll ghall bank charges kif ukoll ghall ammonti ohra simili. Ghaldaqstant stanti l-opposizzjoni adversarjali li tezisti u li qed tkun esposta bir-risposta prezenti ma tista tigi intentata ebda procedura ta' esekuzzjoni mill Bank qabel ma jkunu

rizolti dawn il kwistjonijiet kollha bi process gudizzjarju normali ta' kawza civili normali fejn kull nahha jkollha l-opportunita' ggib - l-istess bhal f'kull kawza civili ohra - il-provi taghha inkluz xhieda u/jew evidenza ohra.

l3) Illi din il-kwistjoni meta tqajjmet quddiem dawn il Qrati gie deciz minn din l-Onorabbli Qorti fl-14 ta'Mejju 2010, fir-Rikors Numru 4/10 ghal bejgh fl-irkant fl-ismijiet 'Avv Edward DeBono noe vs Oliver Agius et' :

"Illi fit-titolu vantat mill-kreditu huwa kuntratt ricevut min Nutar Pubbliku ta' Malta, li kif jinghad fl-Artikolu 253(b) tal-Kodici tal-Organizzazzjoni w Procedura Civili, huwa titolu esekuttiv biss dwar dejn, cert, likwidu u li jaghlaq. Dak li fil fehma tal-kreditur jaghmel id dejn 'li jaghlaq' huwa nuqqas tad-debituri li jharsu xi pattijiet tal-kuntratt. Dan in-nuqqas jitqies bhala events of default skond il-ftehim u bis-sahha tieghu l-kredituri jitilfu l-beneficcju tat-terminu. Jekk sehhx jew le dan in-nuqqas min nahha tad-debituri, ma johrogx mill-kuntratt innifsu u ghalhekk ma jistax jinghad mill-qari tal-kuntratt u tal-iskedi mehmuza mieghu illi l-kuntratt huwa dwar dejn li jaghlaq.
Fic-cirkostanzi ghalhekk ma jistax jinghad illi l-kreditur ghandu titolu esekuttiv taht l-Artikolu 253(b) tal-Kodici ta' Organizzazzjoni w Procedura Civili....."

14) Illi inoltri fi kwalunkwe kaz l-esponenti izzomm il-posizzjoni taghha totalment impregudikata, kif ukoll tassoggetta l-prezenti risposta ghad-dritt ta' smiegh xieraq, trattament xieraq u trattament ugwali u mhux diskriminatorju kif ukoll kwalsiasi drittijiet ohra Fundamentali u kwalsiasi procedura u/jew azzioni in difiza tad-drittijiet kollha tal-esponenti.

Illi bla pregudizzju ghall kwalsiasi dritt tal-esponenti, fil-waqt li fi kwalunkwe kaz tigi ribadita l-eccezzjoni ta' l-intempestivita' l-esponenti ghadha disposta li tiddiskuti mal-Bank rikorrent id-divergenzi ta' bejniethom dwar l-ammont verament dovut u pendenzi ohra.

Illi ghalhekk filwaqt illi l-esponenti taghmel referenza kemm ghal dak kollu li inghad hawnhekk kif ukoll ghax-xhieda u provi kollha li bla pregudizzju bi hsiebha ggib fuq

seduti diversi tul il mori ta' din il-kawza, din l-Onorabbli Qorti ghandha tichad it-talbiet tal-Bank Rikorrent.

Bl-ispejjez kontra l-istess Bank rikorrent."

Semghet ix-xhieda bil-gurament;

Rat ir-replika tas-7 ta'Frar 2012, tas-socjeta' HSBC Bank Malta plc wara r-risposta tas-socjeta'intimata u d-digriet tal-20 ta'Dicembru 2011 (a fol. 30 et seq.);

Rat in-nota tal-kumpanija Gozo Caterers Limited ettal-24 ta'Mejju 2013 (a fol. 73 et seq);

Rat in-nota t'osservazzjonijiet tal-HSBC Bank Malta plc tal-11 ta'Gunju 2013 (a fol.81 et seq.);

Rat id-digriet tal-Qorti kif diversament preseduta tat-3 ta'Lulju 2013 fejn innominat lil Dr. Yvette Cassar bhala Assitent Gudizzjarju (a fol. 92 et seq);

Rat ir-rikors tas-socjeta' intimat tal-21 ta'Frar 2014;

Rat id-digriet tal-STO Prim Imhallef tat-23 ta'Frar 2014 ili bih din il-kawza giet trasferita quddiem din il-Qorti kif preseduta (videf il. 105- 106);

Rat ir-risposta tal-bank attur tal-21 ta'Marzu 2014;

Rat in-nota ta' referenzi tas-socjea' HSBC Bankk Malta plc tat-28 ta'Marzu 2014 (a fol. 112 et seq);

Rat in-nota b'replika tas-socjeta' intimata tal-20 ta'Gunju 2014 (a fol. 135 et seq);

Rat id-dokumenti u l-atti kollha tal-kawza;

Semghet it-trattazzjoni tal-partijiet;

Ikkonsidrat:

Illi din il-kawza tikkoncerna talba tal-bank attur ai termini tal-Artikolu 258(c) tal-Kapitolu 12 ghall-awtorizzazzjoni ghall-esekuzzjoni ta' titolu ezekuttiv tal-kuntratt tal-25 ta'Novembru 1995 fl-atti tan-Nutar Eugine Montanaro (vide fol. 2-15) stante li ghaddew aktar minn tlett snin mid-data tal-istess kuntratt u li "d-dejn ma huwiex saldat kollu"- vide fol.1 .

Illi mix-xhieda ta' Lorraine Bonnici (vide fol. 61A et seq) ufficjal tal-Bank attur jirrizulta illi s-socjeta' intimata kienet inghatat facilita' bankarja ta' self f'ammont ta' Lm30,000 skond kuntratt tal-21 ta' Novembru 1995 fl-atti tan-Nutar Eugine Montanaro (vide fol. 2-15 u kopja dattilgrafika Dok. HSBC1 a fol. 33-38).

Lorraine Bonnici xhedet illi *"kien hemm ftehim dwar il-mod kif kellhom isiru lura l-hlasijiet u kien anke hemm modifiki fihom sussegwentement u dana, naturalment wara li sar il-kuntratt."*

Fis-sena 2008 kien hemm *commitment letter* , a fol. 61A.

Skond il-ftehim tas-sena 2008, il-pagamenti kienu ta' sitt mija erbgha u erbghin Ewro u tnejn u tmenin centezmi (Eur 644.82) fix xahar u l-ahhar pagament sar fil-5 t'Ottubru 2005 – a fol. 61B.

Chris Sladden Manager tal-bank rikorrenti , a fol. 95 ikkonferma illi kien jahdem fic-Central Bank *Recovery Unit* mis-sena 2006 sa 2012. Ma setghax jghid jekk fis-sena 2011 is-socjeta' intimata kienet kitbet lil bank li kien hemm pjan ta' hlas. Huwa xhed illi jezamina u japprova *Action Plan* li tkun giet mhejjija mill-*Bank Clerks*.

Huwa sostna li ma kien hemm ebda penali jew *fees* mposti fuq dan l-akkont, hlief rata accettabbli legalment u cioe' 8% b*'simple interest* – fol. 97.

Chris Sladden ma kienx jaf illi fil-mori ta' dawn il-proceduri, s-socjeta' intimata ghamlet kuntatt mal-bank attur biex tasal fi ftehim fuq il-kontijiet.

Ikkonsidrat:

Illi l-kuntratt tal-21 ta'Novembru 1995 huwa ta' self ta' tletin elf (Lm30,000) ghal xiri ta'proprjeta cioe': 81 Triq il-Karita' , Victoria Ghawdex b'delega li l-bank jhallas l-venditrici pro et noe.

Dan il-kuntratt ma jindika ebda modalita' ta' hlas.

Dan il-kuntratt ma jsemmi ebda perijodu ta' zmien, jew snin li fih il-hlas kien mahsub illi jaghlaq.

Il-kuntratt jindika li l-interess ma kellhomx jeccedu l-oghla rata permess fil-ligi, skond prassi Bankarja li tista' tinbidel minn zmien ghal zmien.

Il-kuntratt jikkontieni klawsola li f'kaz illi xi kondizzjonijiet ,"kemm prezenti, kemm futuri," ma jigux osservati, l-bank jkollu d-dritt jitlob s-somma kollha wara dekors ta' hmistax (15) – il gurnata minn ittra ufficcjali ghal-hlas.

Il-kuntratt na jirreferi ghal ebda *action letter* u ebda *sanction letter* jew ftehim ulterjuri ma gew prodotti mill-bank attur.

Huwa importanti li jigi differenzjat illi l-kuntratt li tieghu qieghed jintalab l-awtorizzazzjoni ghall-esekuzzjoni ta' titolu esekuttiv vantat, huwa ***loan facility*** u **mhux kostituzzjoni ta' debitu** in segwitu ta' facilita' bankarja ta' self jew *overdraft*.

Ikkonsidrat:

Illi skond l-Artikolu 253(b) tal-Kap.12 :

> ***"(b) il-kuntratti rċevuti minn nutar pubbliku ta' Malta, jew minn uffiċjal pubbliku ieħor awtorizzat li jirċevihom,***

meta l-kuntratt huwa dwar dejn ċert, likwidu u li ghalaq, u ma jikkonsistix f'esekuzzjoni ta' fatt;"

Illi di piu' skond l-Artikolu 258(c) tal-Kap. 12:

"(ċ) l-għeluq ta' tliet snin minn dak in-nhar li fih skont il-liġi it-titolu esekuttiv imsemmi fil-paragrafi (b) u (e) tal-artikolu 253, jew rigward il-proċeduri meħudin skont l-artikolu 166A seta' ġie esegwit,"

Din il-Qorti rat l-insenjament moghti mill-Qorti ta' l-Appell fil-kawza **Beacom vs. Spiteri Staines** deciza fil-5 t'Ottubru 1998 :

"Il-principiu kardinali li jirregola l-istatut tal-kuntratti jibqa dejjem dak li l-vinkolu kontrattwali ghandu iigi rispettat u li hi l-volonta tal-kontraenti kif espress fil-konvenzjoni li kellho tipprevali u trid tigi osservata. Pacta sunt servanda."

Din il-Qorti ezaminat ukoll is-sentenza **Grech v Zammit Tabona** (App. Deciz fil-4 ta' Dicembru 1998) li fiha, il-Qorti tal-Appell spjegat l-importanza tal-kliem espress tal-ftehim b' dan il-mod:

"fejn il-konvenzjoni tirrizulta caro u mill-volonto tal-kontraenti liberament espressa, tirrizulta inekwivoka, mhux lecitu ghall-Qorti illi tinterpreta tali konvenzioni iew tattribwilha motivazzjoni ulterjuri li la tirrizulta mid-dicitura tal-ftehim u lanqas minn cirkostanzi ohra. Jigifieri fejn is-sinjifikat tal-konvenzioni ikun car u fein il-fatti li jkunu waslu ghat dak il-ftehim kif ukoll fatti sussegwenti ma ipoggux fid-dubju l-volonta tal-kontraenti ma kienx lecitu ghall-gudikant illi jaghti lil dik l-iskrittura sinjifikat divers minn dak tiberament espress mill-kontraenti".

Dan gie konfermat ukoll mill-lmhallef Philip Sciberras f' zewg kawzi:

> ***'ls-sens guridiku jiddetta illi l-ftehim bil-miktub ghandu jorbot lill-firmatarji fit-termini stretti tieghu...'* (Navarro et noe v Baldacchino, deciza fit-28 ta'Frar 2003)'... *Dan anke ghaliex meta l-kontraenti jkunu taw espressjoni bil-kitba lill-volonta taghhom l-ebda nferenza ma hi tollerabbli biex timla l-lacuna ta' dak li wiehed mill-kontraenti seta kellu in forma mentis izda li b' danakollu ma gietx ukoll hekk minnu espressa'* (Camilleri v Glenville et noe, 28 t'April 2003);**

Il-Qorti rat u ezaminat s-sentenza tal-Qorti tal-Appell deciza fil-**21 ta'Mejju 1965** fl-ismijiet **Calcedonio Ciantar vs Francis Grech** :

> *"ls-sitwazzjoni ezatta kif taraha din il-Qorti hi dina. Normalment il-principju hu ... illi, meta d-dekadenza mill-beneficcju tat-terminu hi espressa ... [bhalma hija f'dan il-kaz ghaliex il-kuntratt jistipula espressament a pagna 2, par. 4 li "Wara li jghaddu l-imsemmija hmistax-il jum is-somma mislufa li tkun ghadha ma thallsitx issir restitwibbli minnufih ukoll fuq domanda semplici bil-miktub mill-Bank il-kreditur jista jipprocedi gholl-ezekuzzjoni,minghajr il-kundanna gudizzjali precedenti tad-debitur jew l-awtorizzazzjoni gudizzjali o meno purche ma jkunx ghodda z-zmien jew ma jkunx jirrikorru c-cirkostanzi kif kontemplat fl-artikolu 256 u 257 tol-Kodici ta' Organizzazzjoni u Procedura Civili. B' dana kollu l-kreditur jista, qabel jghaddi ghall-ezekuzzjoni, jottjeni dikjarazzjoni gudizzjli illi l-kondizzjoni li minnha tiddependi d-dekadenza vverifikat ruhha. Pero ghall-finijiet to' l-ispejjez ta' domanda simili l-Qorti ghanda dritt tara jekk, fil-kaz partikolari, kienx hemm xi ragunijiet li kienu jiggustifikaw il-bzonn ta' dikjarazzjoni gudizzjarja precedenti, bhal per ezempju ghaliex id-debitur ikun ga qanqal kwistjoni dwar il-verifikazzjoni tal-kondizzjoni li minnha tiddependi d-dekadenza. Minghajr xi cirkostonza simili d-domanda gudizzjarja da parti tal-kreditur tkun aktarx inutili u tikkaguna lid-debitur spejjez bla bzonn.*
>
> *'Fil-fehma tal-Qorti huwa car li altru wiehed jghid illi l-kreditur ghandu interess li jaccerta gudizzjarjament il-verifikazzjoni tal-*

> *kondizzjoni u altru wiehed jghid illi l-awtorizzazzjoni gudizzjali hi necessarja. Jekk tigi accettata din it-tieni verzjoni tar-regola jigri illi, f' kazijiet ta' din ix-xorta, il-kreditur ma jkun jista qatt jipprocedi ghall-ezekuzzjoni tal-kuntratt jew titolu iehor minghajr il- precedenti awtorizzazzjoni gudizzjali ... Fil-fehma tal-Qorti dan ma jidhirx korrett.*
>
> ***Normalment il-principju hu ... illi meta d-dekadenza mill-beneficcju tat-terminu hi espressa, il-kreditur jista jipprocedi ghall-ezekuzzjoni minghajr il-kundonna gudizzjali precedenti tad-debitur ...*** *' ;*(Enfasi ta' din il-Qorti)

Dan hu, fil-fehma tal-Qorti, l-punt kardinali li fuqha jiddependi dan il-kaz.

Il-kuntratt in ezami kif gia accennat din il-Qorti huwa kuntratt ta' self mhux kostituzzjoni ta' debitu. Dan il-kuntratt ma jikkontieni <u>ebda</u> modalita' ta' hlas – ebda rata jew ammont mensili ma huwa indikat. Huwa nieqes ghal kollox minn terminu ta' zmien cioe perjodu ta' snin li fih da self kellu jigi mhallas .

Fil-kuntest tal-principji stabbiliti mill-gurisprudenza fejn si tratta ta' awtorizzazzjoni ta' titolu ezekuttiv, jinghad:

> ***"Mill-gurisprudenza nostrali in effetti jirrizulta li f'kawza ta' din ix-xorta ir-rikorrenti ma jkunx qed jitlob kanonizzazzjoni mill-gdid tal-kreditu tieghu izda biss awtorizzazzjoni biex jezegwixxi titolu ezekuttiv gia kanonizzat b'sentenza precedenti..."***
>
> ***"L-uniku konsiderazzjoni li ghandha taghti il-Qorti fi procedura bhal din hija biss dwar l-ezekuzzjoni tat-titolu ezekuttiv. Trid taccerta ruhha <u>dwar l-ezistenza tat-titolu ezekuttiv</u> li ghadda it-terminu prefiss mill-ligi minn meta dak it-titolu seta' jigi ezegwit kontra debitur intimat, li ix-xorta tad-dejn u il-fatt li l-istess ghadu pendenti jigu konfermati bil-gurament mill-kreditur jew raprezentant tieghu u li tordna l-ezekuzzjoni tat-titolu biss ghall-***

> ***ammont kanonizzat li jkun ghadu ma thallasx."*** (Enfasi ta' din il-Qorti)
>
> Vide s-sentenza **"HSBC Malta plc (C-3177) vs Raymond Sammut"** deciza fl-**14 ta' Dicembru 2011;**
>
> vide ukoll **John Portelli nomine vs Henry Azzopardi et nomine** Qorti tal-Appell, deciza **29 ta' Mejju 1997**.

Fil-kaz in ezami huwa inkontestat illi ma sar ebda kanonizzazzjoni tal-kreditu permezz ta' sentenza, u huwa il-kuntratt ta' self innifsu li qed jigi vantat bhala titolu ezekuttiv.

Illi ghal kuntrarju ta' dak li gie ritenut fis-sentenza **"HSBC Malta plc (C3177) vs Small Properties Limited et"** deciza fl-**4 ta' Gunju 2012** mill-Imhallef Joseph Zammit McKeon, fejn il-kuntratt (li tieghu kien qed jintalab l-ezekuzzjoni qua titolu ezekuttiv) kien wiehed li juri illi ***"il-pattijiet u l-kundizzjonijiet huma cari u univoci"***, il-kuntratt meritu tar-rikors promotorju huwa nieqes ghal kollox minn din il-kjarezza fejn si tratta tal-modalitajiet u terminu ta'zmien ghal hlas.

Wiehed isaqsi allura kif jista' "dejn" jigi kwalifikat bhala wiehed "li jaghlaq" jekk kemm –il darba l-kuntratt ma jindikax modalita u terminu ta' zmien ghal hlas?

Fil-kaz in ezami, **u mehud in konsiderazzjoni l-klawsoli tal-kuntratt in ezami**, f'kaz li l-bank jixtieq jittermina il-kuntratt ta' self minhabba d-dekadenza ta' xi obbligi ohra da parti tas-socjeta' intimata, dan jista' jsir biss permezz ta' pronunzjament gudizzjarju separat.

Infatti fis-sentenza fl-ismijiet **"Avukat Dr. Edward Debono nomine vs Oliver Agius et",** l-Imhallef Giannino Caruana Demajo irritiena :

> ***"Rat illi t-titolu vantat mill-kreditur huwa kuntratt ricevut minn nutar pubbliku ta' Malta, li, kif ighid l-art. 253(b) tal-Kodici ta' Organizzazzjoni u Procedura Civili, huwa titolu esekuttiv biss meta huwa huwa dwar dejn cert, likwidu u li ghalaq. Dak li, fil-fehma tal-kreditur, jaghmel id-dejn wiehed "li ghalaq" huwa***

> ***nuqqas tad-debituri li jharsu xi pattijiet tal-kuntratt. Dan in-nuqqas jitqies bhala "event of default" skond il-ftehim u bis-sahha tieghu d-debituri jitilfu l-beneficcju tat-terminu.***
>
> ***Jekk sehhx jew le dan in-nuqqas min-naha tad-debituri ma johrox milll-kuntratt innifsu u ghalhekk ma jistax jinghad, minn qari tal-kuntratt u tal-iskedi mehmuza mieghu, illi l-kuntratt huwa dwar dejn li ghalaq.***
>
> ***Fic-cirkostanzi, ghalhekk, ma jistax jinghad illi l-kreditur ghandu titolu esekuttiv taht 1-art. 253(b) tal-Kodici ta' Organizzazzjoni u Procedura Civili"***

Vide ukoll **HSBC Malta plc vs Spirdione Bartolo et** deciza fil-11 ta'Dicembru 2013.

Din il-Qorti, taghraf illi dan il-pronunzjament jinkwadra ruhu perfettament fil-parametri tal-kuntratt in ezami.

Ghal dawn il-mottivi l-Qorti taqta' u tiddeciedi billi tilqa' l-eccezzjonijiet numru tmienja u hdax tas-socjeta' intimata, tastieni milli tiehu konjizzjoni tal-eccezzjonijiet l-ohra tas-socjeta' intimata stante illi ma hemmx utilita' ghal dan, u tichad it-talba tal-bank attur.

Bl-ispejjez kontra il-bank attur.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

--------------------------------TMIEM--------------------------------